

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при ХОВА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
КАРДІФФСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕТРОПОЛІТАН

(Велика Британія)

ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)

ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (Республіка
Польща)

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АДАМА МІЦКЕВИЧА В ПОЗНАНІ
(Республіка Польща)

РЕЙНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФРІДРІХА ВІЛЬГЕЛЬМА В
БОННІ (Німеччина)

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

У Міжнародної науково-практичної конференції
для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених

16 травня 2024 року

До 220-ої річниці з дня заснування університету

Харків 2024

potential for the development of the Ukrainian intellectual elite is enormous. Therefore, living in a historical epoch, we cannot allow circumstances to deafen and silence us.

Thus, in the modern world, the intellectual elite is not only about scientific achievements and research, but also about defining strategies, building models of the future. We can't deny that representatives of the intellectual elite, working in various fields, collectively influence the course and resolution of military conflicts. Their knowledge, expertise, and strategic thinking are crucial in shaping policy and addressing complex military situations.

Список використаних джерел

1. Елітознавство : підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. К.: НАДУ, 20136. 268 с.

2. Чихаріна. К. Investigating the essence of the concept of intellectual elite. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Теорія та методика навчання та виховання». Харків. 2023. Вип. 55. С. 134–146.

3. Чихаріна К. Феномен «інтелектуальної еліти» у контексті сучасних глобалізаційних процесів. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф., 20–21 трав. 2022 р. Х.: Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, 2022. С. 464–467.

КОНСТИТУЦІЯ ПИЛИПА ОРЛИКА ПЕРША ДЕМОКРАТИЧНА КОНСТИТУЦІЯ У СВІТІ

Д.В. Шмалько

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету історії і права

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

Конституція П. Орлика підписана в день його призначення гетьманом, є документом, що науковці справедливо називають першою демократичною конституцій у світі. Її головною ідеєю була цілковита незалежність України від Росії та Польщі, а кордони з Польщею визначалися по річці Случ, як і за часів Богдана Хмельницького.

Історики називають цей документ по-різному: М. Грушевський – а«хартією», Д. Дорошенко, М. Костомаров, В. Різниченко – договором, Я. Хорунжий – угодою, О. Субтельний та А. Жуковський – Бендерською конституцією [1, с. 35], [2, с. 112], [3, с. 18], [4, с. 145].

Як політико-правова пам'ятка перехідного періоду (від середньовіччя до нової історії) Конституція Пилипа Орлика засвідчила появу нової історичної перспективи в природі права, започаткувавши принципово нові критерії цінностей держави і ставши новим яскравим продовженням пошуку оптимального шляху суспільного розвитку.

Перша українська конституція базувалася на узагальненні певного цивілізаційного досвіду і стосувалася визнання договірного походження держави, природних прав і свобод людини, політичних прав людини, права українського народу на самостійний розвиток і самовизначення, запровадження переходу до січової військово-демократичної форми правління, починаючи із Запорізького краю, визнання необхідності республіканізму і запровадження республіканського ладу на території Української гетьманщини, всього національного регіону.

Особливе місце в Конституції П. Орлика посідає визначення демократичного принципу управління та діяльності органів державної влади, який прямо забороняє узурпацію влади. Порухення цього принципу, як зазначається в документі, спричиняє багато плутанини, порушення прав і свобод, утиски громадськості, примусове розміщення на військових посадах тощо. Усі важливі державні справи мають бути заздалегідь схвалені гетьманом. [6, с. 86].

Конституція окреслила напрями подальшого суспільно-державного, політичного, економічного, культурного і духовного розвитку українців і стала визначником рівня програмних вимог та індикатором взаємовідносин між новообраним гетьманом та його соціальною опорою, між владою та іншими верствами народу, цивільним населенням (селянством).

Конституції надають інформацію про те, як люди минулого хотіли організувати своє суспільство і розподілити політичну владу, але вони також дають рідкісне уявлення про те, як ті, хто перебував при владі, бачили своє суспільство, і як вони хотіли, щоб їх бачили сусідні країни та імперії.

Конституція виникла як роздута ідея Української держави – Гетьманату – і вдосконалення тогочасного розуміння природи держави. Звичайно, форма, яку вона прописувала, не була позбавлена недоліків (чи особливостей свого часу), але це була перша українська конституція [5, с. 231].

Цей документ випередив свій час. За своїми ідеями, демократичними засадами, змістом і національною спрямованістю Конституція випередила тогочасну європейську думку. Навіть французькі просвітники лише підходили до розвитку тих суспільних ідей, які були викладені в Конституції.

Список використаних джерел

1. Грушевський М. С. Ілюстрована Історія України. Київ: 2002. 327 с.
2. Дорошенко Д. Нарис історії України у 2-х т. Київ: Глобус, 1991 т. 2. 349 с.
3. Різниченко В. Пилип Орлик – Гетьман України / В. Різниченко. Великий мазепинець Григор Орлик / І. Борщак: Історичні оповіді. Київ: «Український письменник», 1996. 302 с.
4. Субтельний О. Україна: історія Київ: Либідь, 2003. 509 с.
5. Конституція України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Перша Конституція України гетьмана Пилипа Орлика. 1710 рік. Київ: Веселка, 1994. 173 с.

Секція 8. Питання здоров'язбереження та впровадження здоров'язберігаючих технологій в освіті	87
Бекетова О.Г., Козлов А.В. <i>Визначення впливу аніме «Наікуши!!» на формування мотивації займатись волейболом</i>	87
Голенков А.А. <i>Особливості організації анімаційної дозвілєвої діяльності з учнями закладів середньої освіти в процесі фізичного виховання</i>	89
Гуріна С.С., Смолянчук Н.М. <i>Здоров'язбережувальні освітні технології у початковій школі</i>	90
Крунь Л.М. <i>Особливості фізичного виховання дітей з порушенням інтелектуального розвитку</i>	91
Науменко Н.В. <i>До питання здоров'язбереження у підготовці майбутніх учителів початкової школи</i>	93
Омок Г.А., Чередниченко І.А. <i>Формування стійкої мотивації до занять з фізичної культури в умовах комбінації та адаптації варіативних модулів у закладах загальної середньої освіти</i>	94
Омок Г.А., Шуба Л.В. <i>Роль сім'ї у розвитку рухової активності покоління альфа</i>	96
Поздняков І.С. <i>Здоров'язберігаючі технології в закладах загальної середньої освіти</i>	97
Майборода А.О., Рудічева Н.К. <i>Формування здорового способу життя на заняттях з хореографії</i>	98
Петруненко Я., Спужак В.Б. <i>Творчий та фізичний розвиток дитини</i>	100
Суятинова К.Є. <i>Оздоровче значення рухливих ігор у роботі вихователя закладу дошкільної освіти</i>	101
Татарнікова Д.В., Давидова М.О. <i>Здоров'язбережувальні технології в системі освіти</i>	102
Торопова О.Ю. <i>Здоров'язберігаючі технології на уроках «Я досліджую світ» в початковій школі</i>	104
Українцева Я.О., Мудревська О.А. <i>Формування готовності майбутніх вихователів до впровадження здоров'язбережувальних технологій в закладах дошкільної освіти</i>	105
Чен Лун, Зеленська Л.Д. <i>Досвід організації рухової активності студентів в КНР</i>	106
Секція 9. Сучасні історичні дискурси	108
Клочко Т.П. <i>Збереження пам'яті Голодомору в межах політики Віктора Ющенка</i>	108
Лупаренко С.Є. <i>Історико-педагогічний та історіографічний підходи в дослідженнях питань дитинства</i>	109
Москальова А.О. <i>«Коллективна пам'ять» як фактор згуртованості нації в сучасних реаліях</i>	111
Панасенко Ю.А. <i>Витоки арт-педагогіки в історичному контексті</i>	112
Стекольников С.О. <i>Викладацька діяльність Дмитра Івановича Багалія</i>	114
Телепов С.М. <i>Організація навчальної діяльності в сільськогосподарських школах України (1920-1930-ті рр.)</i>	116
Чихаріна К.І. <i>The role of the intellectual elite in military conflicts</i>	117
Шмалько Д.В. <i>Конституція Пилипа Орлика перша демократична конституція у світі</i>	119
Секція 10. Роль молодого вченого в становленні корпоративної культури наукової спільноти	121
Левченко І.В. <i>Роль комунікацій у встановленні персонального бренду науковця</i>	121